

УДК 619:636.2:618:177:615

РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ ТЕРАПІЇ ТА ПРОФІЛАКТИКИ СИМПТОМАТИЧНОЇ НЕПЛІДНОСТІ У КОРІВ

Рецензент: канд. с.-г. наук, доцент Іванченко М.М.

В.П. Беседовський *

Харківська державна зооветеринарна академія

У статті подані підсумкові результати впровадження в практику тваринництва програми терапії та профілактики неплідності у корів з постнатальним гіполютеолізом. Як свідчать дані, програма виявилась досить ефективною: зменшилось тривалість періоду - від отелень до реабілітації яєчників на 37,3 %; від початку обробок корів до реабілітації яєчників на 75,2 %; від отелень до прояву першої стадії збудження статевого циклу на 33,7 %; від початку оброблень корів до прояву першої стадії статевого збудження на 72,6 %. Заплідненість збільшилась на 42,8 %, а індекс заплідненості зменшився на 33,5 %. Кількість днів неплідності скоротилась на 40,5 %, що дало можливість зменшити витрати на утримання неплідних корів. Загальна сума склала 934114,59 грн.

Ключові слова: **корова, постнатальний, гіполютеоліз, "Кагадін", "Каплаестрол", "Каплагонін".**

Поголів'я корів за останні роки в Україні значно зменшилось, що спричинило дефіцит продуктів харчування тваринного походження. Тому, актуальним завданням сьогодення є створення умов для збільшення поголів'я великої рогатої худоби як основної складової продукції харчування. Поряд із селекційною роботою відтворна функція тварин має важливе значення у вирішенні цього завдання.

Репродуктивна функція залежить від умов годівлі, утримання та експлуатації тварин [2-3]. Серед причин, що зумовлюють низьку репродуктивну здатність, є: неповноцінна годівля, невідповідність параметрів мікроклімату, порушення умов утримання, відсутність чи недостатність інсоляції, активного моціону, генетична патологія чи штучно набута неплідність.

Існує декілька форм неплідності тварин: аліментарна, штучно набута, симптоматична, природжена, стареча, експлуатаційна та симптоматична.

Серед симптоматичної неплідності важливе місце займають хвороби, пов'язані з патологією яєчників, а саме постнатальний гіполютеоліз.

Ця патологія призводить до неплідності, та, як наслідок, до значних економічних втрат. Складовими цих втрат є: недоотримання телят і молока, зайві витрати на годівлю, утримання та лікування неплідних тварин.

Не дивлячись на численні публікації [2-3, 5], в яких висвітленні питання етіології, патогенезу, діагностики, терапії та профілактики неплідності у корів, обумовленою патологією яєчників, деякі аспекти проблеми потребують вивчення, а розробки – вдосконалення.

Метою нашої роботи: проаналізувати підсумкові результати впровадження в практику тваринництва програми комплексної терапії та профілактики

* Науковий керівник – професор Кошовий В. П.

неплідності у корів із постнатальним гіполютеолізом.

Матеріали та методи досліджень. Робота проводилась на кафедрі акушерства, гінекології та біотехнології розмноження тварин Харківської державної зооветеринарної академії, у господарствах Харківської і Черкаської областей.

Матеріалом досліджень були корови породи українська чорно-ряба молочна та червона степова віком 6 – 8 років та живою масою 450- 500 кг.

Використовували наступні методи досліджень: клінічний – з визначення показників гомеостазу; ректальний; вагінальний та метод цервікситоскопії. Цифрові дані опрацьовані біометричним методом. Комп'ютерні програми виконані в режимі Microsoft Excel та СУБД.

Визначення збитків від неплідності проводили за загальноприйнятою методикою у відповідності до якої враховували втрати від недоотримання телят та молока, зайві витрати на годівлю, утримання та лікування неплідних корів.

Після проведення комплексної діагностики формували групи корів, яким вводили препарати у відповідності до розробленої програми. Використовували наступні препарати: «Естрофан» та «Кагадін» (ТУУ 24,4–1452420732–001:2008), «Каплаестрол» (ТУУ 24,4–1452420732–002:2008), «Каплагонін» (ТУУ 24,4–1452420732–003:2008) та антибактеріальні препарати ефективною дії.

Результати досліджень. Ефективність програми проаналізована на великій кількості корів різних порід та географічних зонах України. Впровадження проводили за програмою, що нижче наводиться (табл. 1).

Як видно з програми, попередньо проведена диференційна діагностика (гіполютеоліз у корів із дистрофічними процесами в матці та гіполютеоліз у корів із прихованими запальними процесами в матці). Препарати застосовували зважаючи на цілеспрямованість дії (препарати, що спричиняють регресію жовтого тіла; препарати, що активізують фолікулогенез; препарати, що індукують овуляцію та стимулюють розвиток жовтого тіла; антибактеріальні препарати ефективною дії).

Результати впровадження програми терапії корів із постнатальним гіполютеолізом наведені в табл. 2 та 3.

2. Результати впровадження програми терапії корів із постнатальним гіполютеолізом

Господарства	Дослід- жено тварин	Діагностовано корів				Одужало та запліднилось корів	
		неплідних		постнатальний гіполютеоліз			
		кількість	%	кількість	%	кількість	%
СТОВ «Гусарівське»	1140	728	64	183	25	168	92
ВАТ «Племзавод ім. 20-річчя Жовтня»	470	280	60	70	25	65	93
ВАТ «8 Березня»	42	26	62	6	23	5	83
СТОВ «Ломовате»	52	33	63	8	24	7	88
Загальна кількість корів	1704	1067	63	267	25	245	92

1. Програма терапії корів із постнатальним гіполютеолізмом

Диференційний діагноз

Диференційний діагноз									
Гіполютеоліз у корів із дистрофічними процесами у матці								Гіполютеоліз у корів із прихованими запальними процесами у матці	
Препарати, необхідні для регресії жовтого тіла								Допоміжні введення антибактеріальних препаратів	
Інтервал		Три дні		Три дні		Інтервал		За настановою	
Кратність введення		3-5 разів		3-5 разів, залежить від стадії		Кратність введення		За настановою	
Доза		1 мл		3 мл		Доза		За настановою	
Шлях введення		Паракорнуаль но		Інтраабдомінально		Шлях введення		За настановою	
Препарат		Естрофан		Кададін		Препарат		Антибактеріальні препарати ефективної дії	
Препарати, необхідні для активзації фолікулогенезу								Препарати, необхідні для індукції овуляції, розвитку жовтого тіла	
Інтервал		Три дні		Три дні		Кратність введення		Одноразово	
Кратність введення		1-3 дні		1-3 дні		Доза		10 мл	
Доза		4 мл		4 мл		Шлях введення		Інтраабдомінально	
Шлях введення		Інтраабдомінально		Інтраабдомінально		Початок введення		При перших ознаках тічки	
Препарат		Каплаестрол		Каплагонін		Препарат		Каплагонін	

Дані (див. табл. 2) свідчать, що із досліджених 1704 корів виявлено 1067 неплідних, а з діагнозом постнатальний гіполютеоліз – 267 корів, що становило 25 % від числа неплідних. Після впровадження програми одужало та запліднилися 245 корів, що становить 92 %.

Загальна терапевтична ефективність програми комплексної терапії корів із постнатальним гіполютеолізом, наведена в табл. 3. Як свідчать отримані дані, програма виявилась досить ефективною. Так, тривалість періоду від отелень до реабілітації яєчників зменшилась від 35,3 до 38,9 доби, що становило від 33,9 до 37,3 %.

3. Загальна терапевтична ефективність комплексної терапії корів із постнатальним гіполютеолізом

Показники	Господарства							
	СТОВ "Гусарівське"				ВАТ «Племзавод ім. 20-річчя Жовтня»			
	Групи тварин							
	дослідна (n=183)	конт рольна (n=6)	±	%	дослідна (n=70)	контро льна (n=5)	±	%
Тривалість періоду від отелень до реабілітації яєчників, дні (M±m)	68,6 ±6,63**	103,9 ±6,4	-35,3	-33,9	65,3 ±6,27**	98,4 ±6,5	-33,1	-33,6
Тривалість періоду від початку оброблень корів до реабілітації яєчників, дні (M±m)	16,1 ±1,72*	53,2 ±4,13	-37,1	-69,7	16,6 ±2,1*	56,2 ±3,9	-39,6	-70,5
Тривалість періоду від отелень до прояву першої стадії збудження статевого циклу, дні (M±m)	71,2 ±1,92**	107,4 ±3,83	-36,2	-33,7	69,2 ±1,82**	106,1 ±3,35	-36,9	-34,5
Тривалість періоду від початку оброблень корів до прояву першої стадії збудження статевого циклу, дні (M±m)	19,7 ±1,02*	59,4 ±2,19	-36,7	-61,8	20,1 ±1,33*	61,7 ±2,17	-41,6	-67,4
Заплідненість, %	92,9	52,2	+40,7	+40,7	93,0	50,2	+42,8	+39,1
Індекс заплідненості	1,81	2,52	-0,71	-28,2	1,77	2,55	-0,78	-30,6
Дні неплідності (M±m)	68,5 ±3,54**	115,2 ±4,93	-46,7	-40,5	65,3 ±3,24*	100,4 ±5,2	-35,1	-35

Продовж. табл.3

Показники	Господарства							
	ВАТ «8 Березня»				СТОВ «Ломовате»			
	Групи тварин							
	дослід-на (n=183)	контро-льна (n=6)	±	%	дос-лідна (n=8)	контро-льна (n=6)	±	%
Тривалість періоду від отелень до реабілітації яєчників, дні (M±m)	66,7 ±6,22 **	102,3 ±6,15	- 35,6	-34,8	65,3 ±3,05 *	104,2 ±4,7	-38,9	-37,3
Тривалість періоду від початку оброблень корів до реабілітації яєчників, дні (M±m)	15,7 ±2,17**	62,2 ±3,5	- 46,5	-74,8	15,2 ±3,7 **	61,3 ±4,2	-46,1	-75,2
Тривалість періоду від отелень до прояву першої стадії збудження статевого циклу, дні (M±m)	70,2 ±2,2**	105,7 ±3,92	- 35,5	-33,6	69,7 ±3,5*	103,3 ±4,3	-33,6	-32,5
Тривалість періоду від початку оброблень корів до прояву першої стадії збудження статевого циклу, дні (M±m)	19,1 ±2,47**	70,2 ±2,93	- 51,1	-72,8	18,8 ±1,8*	68,7±3,5	-49,9	-72,6
Заплідненість, %	90,9	51,2	+39,7	+39,7	91,2	49,8	+41,4	+41,4
Індекс заплідненості	1,76	2,48	-0,72	-29	1,67	2,51	-0,84	-33,5
Дні неплідності (M±m)	67,2 ±2,54 **	105,7 ±3,95	- 38,5	-36,4	66,1 ±2,3*	104,8 ±4,6	-38,7	-36,9

Примітка. ***- $P > 0,999$; **- $P > 0,99$; *- $P > 0,95$.

Спостереження за контрольною групою тварин відбувалось протягом 3-х місяців після постановки діагнозу.

Тривалість періоду від початку обробок корів до реабілітації яєчників зменшилась від 37,1 до 46,1 доби, що становило 79,7 до 75,2 %. Тривалість періоду від отелень до прояву першої стадії збудження статевого циклу зменшилась від 33,6 до 36,2 доби, що становило від 32,5 до 33,7 %. Тривалість періоду від початку обробок корів до прояву першої стадії збудження статевого циклу зменшилась від 36,7 до 49,9 доби, що становило відповідно 61,8 до 72,6 %. Заплідненість збільшилась від 39,7 до 42,8 %, а індекс заплідненості зменшився від 28,2 до 33,5 %. Кількість днів неплідності зменшилась від 46,7 до 38,7 доби, що склало від 36,9 до 40,5 %.

Також високою була економічна ефективність програми. У групах корів, яким вводили препарати, кількість днів неплідності скоротилась на 39,8 доби на одну корову, що становить 37,2 %. У групі тварин цей показник становить 159 днів.

Скорочення днів неплідності дало можливість зменшити витрати на утримання неплідних корів. Загальна сума становила 934114,59 грн.

Висновок. Розроблена програма терапії корів із постнатальним гіполютеолізмом є досить ефективною. Вона забезпечує скорочення тривалості періоду від отелень до прояву першої стадії збудження статевого циклу від 32,5 до 33,7 %, підвищує заплідненість від 39,7 до 42,8 %, зменшує індекс заплідненості від 28,2 до 33,5 %, скорочує від 46,7 до 38,7 доби неплідність корови. Економічна ефективність програми становить 3498,56 грн. на одну корову. Програма рекомендується для використання у практиці тваринництва.

Бібліографічний список

1. Беседовський В.П. Розробка способу комплексної терапії корів із постнатальним гіполютеолізмом / В.П. Беседовський // Вісник Сумського Національного аграрного університету. Серія «Ветеринарна медицина». – Суми, 2007. – Вип. 8 (19). – С. 8-13.
2. Власенко В. В. Вплив рівня продуктивності, умов утримання та годівлі на поширеність анафродизії та гінекологічних хвороб у корів/ В.В. Власенко // Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. – Біла Церква, 2003. - Вип. 25, Ч.1. – С. 51-59.
3. Фізіотерапія при незаразних хворобах тварин / В.Й. Іздепський, О.Г. Стоцький, М.І. Харенко [та ін.]. – Суми, 2006. – С.73-82.
4. Куртяк Б. М. Жиророзчинні вітаміни у ветеринарній медицині і тваринництві / Б. М. Куртяк, В. Г. Янович. – Львів: Тріада плюс, 2004. – 426 с.
5. Кошовий В. П. Акушерсько-гінекологічна патологія у корів: навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. П. Кошовий. – Х.: Золоті сторінки, 2004.
6. Павлюк Д. Фолікуло- і лютеогенез протягом статевого циклу у корів / Д. Павлюк, І. Адрузов // Ветеринарна медицина України. – 2006. - № 12. – С. 31.

РЕЗУЛЬТАТЫ ВНЕДРЕНИЯ ПРОГРАММЫ ТЕРАПИИ И ПРОФИЛАКТИКИ СИМПТОМАТИЧЕСКОГО БЕСПЛОДИЯ У КОРОВ

Беседовский В.П., Харьковская государственная зооветеринарная академия

В статье наведены итоговые результаты внедрения в практику животноводства программы терапии и профилактики бесплодия у коров с постнатальным гиполютелизмом.

Как показывают данные, программа оказалась достаточно эффективной: уменьшилась длительность периода - от отелов до реабилитации яичников на 37,3 %; от начала обработок коров до реабилитации яичников на 75,2 %; от отелов до проявления первой стадии полового цикла на 33,7 %; от начала обработок коров до проявления первой стадии полового цикла на 72,6 %. Оплодотворяемость увеличилась на 42,8 %, а индекс оплодотворяемости уменьшился на 33,5 %. Количество дней бесплодия уменьшилось на 40,5 %, что дало возможность уменьшить затраты на содержание бесплодных коров. Общая сумма составляет 934114,59 грн.

Ключевые слова: корова, постнатальный, гиполютеолиз, «Кагадин», «Каплаэстрол», «Каплагонин».

TREATMENT PROGRAM IMPLEMENTATION RESULTS AND SYMPTOMATIC STERILITY PROPHYLACTICS IN THE COWS

Besedovskiy V., Kharkiv state veterinary academy

This article highlights the experimental research results on treatment program implementation results and sterility prophylactics in the cows with post-natal abated luteolysis. The program application proved to be efficient according to the test data analysis. The terms were reduced from delivery up to ovary restoration. Percentage amounts 37,3%. 75,2% decrease was observed from cow treatment up to ovary restoration. The span was abated from cow treatment up to the first sexual excitement phase. Percentage forms 76,2%. Non-return rate was upped by 42,8%. Fertility index was reduced by 33,5%. Sterility days were abated by 40,5%. Sterility cow management cost was decreased. The total sum amounts 93.4114.59\$.

Key words: postnatal period, abated luteolysis, 'Kagadin', 'Kaplaesrol', 'Kaplagonin' preparations.

УДК 637.52/.58.087.7:591.111

ФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ ДОБАВОК НА ГЕМАТОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

Рецензент: канд. с.-г. наук Коняга В.М.

Ю.П. Бігун

Вінницький державний аграрний університет

С.О. Шаповалов

Інститут тваринництва УААН

В.В. Власенко

Вінницький державний аграрний університет

Проведені дослідження щодо показників крові дають можливість простежити за обмінними процесами, які проходять в організмі. Біологічні кормові добавки дають змогу нормалізувати обмінні процеси організму, стабілізують гомеостаз, який є дуже важливим при відображенні всіх основних зоотехнічних процесів. Кормові добавки "Кампро", "Кампровіт" і фіто-композиція "Вітастимул" у дозах згідно зі схемою на 1 кг живої маси при використанні протягом досліду сприяло значному покращенню складу крові у порівнянні з контрольною групою. Застосування досліджуваних кормових добавок позитивно впливає на організм курчат-бройлерів і забезпечує при цьому вищі темпи нарощування живої маси.

Ключові слова: кормові добавки, кров, курчата-бройлери.

Однією з найбільш значних проблем у сучасному птахівництві є різке зниження життєздатності молодняку, зумовлене суттєвим погіршенням екологічної ситуації, не завжди збалансованим раціоном (особливо щодо сирого протеїну, вітамінів та інших необхідних для нормальної життєздатності біологічно активних речовин), збудниками інфекцій [1-4]. Разом із тим ці ж чинники є основною причиною виникнення набутих імунодефіцитів у птиці, що призводить до низької життєздатності, опірності й реактивності а також низької продуктивності [5-6].

Сьогодні надається велике значення використанню у птахівництві нових ростостимулюючих кормових добавок. У вирішенні вказаної проблеми суттєву роль може відіграти розробка ефективних методів підвищення життєдіяльності та